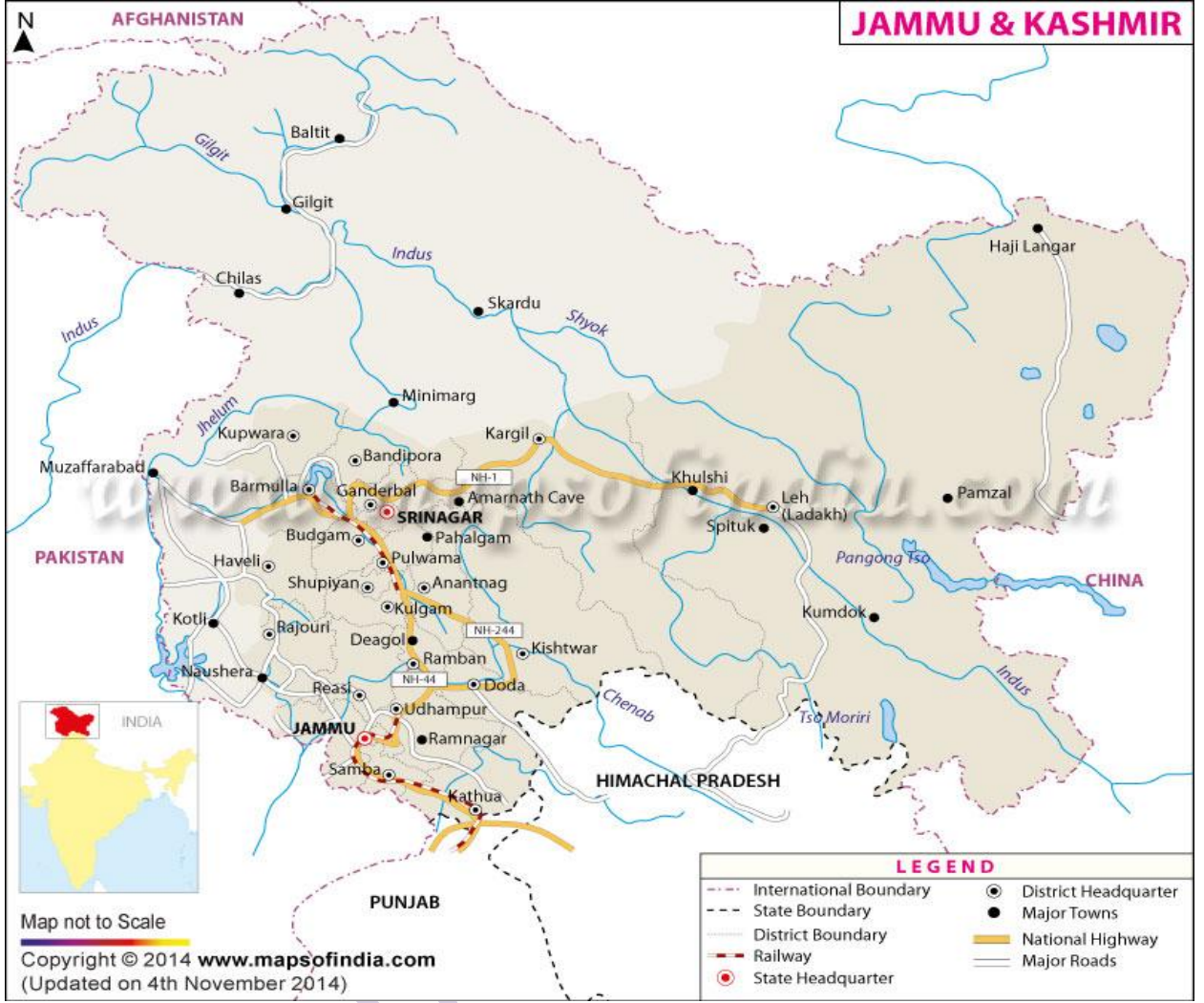

જમ્મુ કાશ્મીર

- ❖ જમ્મુ કાશ્મીર ભારતનું સૌથી ઉત્તરે આવેલું રાજ્ય છે. જે મોટેભાગે હિમાલયની પહાડીઓમાં આવેલું છે.
- ❖ સીમાઓ :- ઉત્તરમાં અફઘાનિસ્તાન અને ચીન, પૂર્વમાં ચીન, દક્ષિણમાં હિમાચલપ્રદેશ અને પંજાબ તથા પશ્ચિમમાં પાકિસ્તાન આવેલા છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૨,૨૨,૨૩૬ ચો.કિમી.
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- ૧૪મું સ્થાન
- ❖ સ્થાપના :- તા. ૨૬/૧૦/૧૯૪૭
- ❖ પાટનગર :- જમ્મુ (ઓકટો થી માર્ચ), શ્રીનગર (માર્ચ થી ઓકટો)
- ❖ રાજ્યપાલ :- નરેન્દ્રનાથ વોરા
- ❖ મુખ્યમંત્રી :- રાજ્યપાલ શાસન લાગુ છે.

- ❖ સ્પીકર :-
- ❖ રાજભાષા :- ઉર્દૂ (કાશ્મીરી,ડોંગરી.હિન્દી)
- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- બ્લેક હઠીલા કેન
- ❖ રાજ્ય પશુ :- હરણ
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- બદામ
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :-
- ❖ રાજ્ય ફળ :-
- ❖ રાજ્ય ગીત :-
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :-
- ❖ રાજ્ય રમત :-
- ❖ હાઈકોર્ટ :- જમ્મુ (શિયાળામાં), શ્રીનગર(ઉનાળામાં)
- ❖ હવાઈ મથક :- શ્રીનગર, લેહ અને જમ્મુ
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૧,૨૫ કરોડ
- ❖ વસ્તી ક્રમ :- ૨૧મો
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૧૨૪ (પ્રતિ ચો.કિમી.પ્રતિ વ્યક્તિ)
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :-૮૮૯
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૬૭.૬૩%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૦૬
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૮૭
- ❖ વિધાનસભા :- બે ગૃહ
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૦૪
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :- ૨૨(સૌથી મોટો લેહ જીલ્લો, સૌથી નાનો બડગામ જીલ્લો)
- ❖ ગામડાઓ :- ૬૭૬૮
- ❖ મહાનગર :- ૨
- ❖ મુખ્ય પાક :- સફરજન, ચેરી, મકાઈ,સંતરા નાસપતી
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :- રેશમના કીડા તથા ઠંડા પાણીની માછલી ઉદ્યોગ , કેસર,પ્રવાસન ઉદ્યોગ
- ❖ ખનીજ :-
- ❖ પર્વતો :- કારાકોરમ, લડાખ પંખી, પીરપજાબ , નંગા, અમરનાથ, હરમુખ,ઓસ્ટીન
- ❖ કુદરતી સરોવર :- વુલર સરોવર (દેશનું સૌથી મોટું સરોવર),ડાલ , પેગાંગ, માનસબલ , સુરીઓન સરોવર

- ❖ જળ વિદ્યુત પરિયોજનાઓ :- દુલહસ્તી પરિયોજના અને સલાલ પરિયોજના (ચિનાબ)
- ❖ અભયારણ્ય :-નંદીની વન્યજીવન અભયારણ્ય(જમ્મુ),દાચીગામ અભયારણ્ય (શ્રીનગર)
- ❖ રાષ્ટ્રીય પાર્ક :- દચિગામનેશનલ પાર્ક(શ્રીનગર), કાંજીનાગ નેશનલ પાર્ક (બારામુલ્લા જિલ્લો) હેમીશ નેશનલ પાર્ક (પૂર્વોત્તર લદાખ)
- ❖ ગિરિમથક :- ગુલમર્ગ,, પહેલગાંવ,
- ❖ નદી :- ઝેલમ , સિંધુ,તાવી, રાવી,અને ચિનાબ
- ❖ જળાશય ડેમ :-
- ❖ વિદ્યુત મથકો :-
- ❖ મહત્વ :-
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :-બરફનું શિવલિંગ (અમરનાથ), શ્રીનગર, ગુલમર્ગ, સોનમર્ગ,વૈષ્ણોદેવી
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
  - ઉજાલા યોજના
  - ઉડાન યોજના
  - સંરચના યોજનાઅનુગ્રહ અનુદાન યોજના
  - શાંતિપૂર્ણ યોજના
- ❖ વિશેષ માહિતી :-
  - જમ્મુ કાશ્મીર દેશનું એકમાત્ર રાજ્ય છે જ્યાં ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ ૩૭૦ અનુસાર વિશેષાધિકાર પ્રાપ્ત થાય છે
  - અમરનાથ અને વૈષ્ણોદેવી મંદિર અહીંની અર્થવ્યવસ્થા પર ઘણી અસર કરે છે.
  - લદાખ જે પોતાની પર્વતીય સુંદરતા તથા બુદ્ધ સંસ્કૃતિ માટે જાણીતું છે. તેને ' નાણું તિબેટ' પણ કહેવામાં આવે છે.
  - જમ્મુ કાશ્મીર ભારતનું એકમાત્ર રાજ્ય છે જેને પોતાનો અલગ ધ્વજ છે અને બંધારણ છે.
  - આ રાજ્યના ધ્વજમાં લાલ જમીન ઉપર એક હલ છે જે મહેનત દર્શાવે છે.
  - ગુલમર્ગમાં વિશ્વનું સૌથી ઊંચું ગોલ્ફકોર્સ આવેલું છે
  - કે-૨, નંગાપર્વત, ગશેરબુમ.રાકાપોશી વગેરે ઊંચાશિખરો છે.
  - હરિપર્વત ઉપર કશ્યપ રૂષીએ આશ્રમ સ્થાપીને વસ્તીને વસાવી તે કાશ્મીર નામે ઓળખાયો.